

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen

Förbättringar av husavdragets fakturamodell

December 2013

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
1 Lagförslag	4
1.1 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	4
1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete	5
1.3 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2009:201) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete	8
2 Bakgrund och gällande rätt	9
2.1 RUT- och ROT-avdragen	9
2.2 Fakturamodellen	11
2.3 Godkännande för F-skatt	16
2.4 Betalningssäkring	16
3 Behovet av en förändring	17
4 Överväganden och förslag	18
4.1 Ökat uppgiftslämnande i begäran om utbetalning	18
4.2 Bifogande av faktura eller kvitto till begäran om utbetalning	20
4.3 Reglering av beräkningen av arbetskostnad	21
4.4 Elektronisk begäran om utbetalning	22
4.5 Krav på att betalningen ska göras med ett spårbart betalningsmedel	23
4.6 Kontroll av utfört arbete på plats	23
4.7 Utbetalning till utföraren ska ske till ett konto	24
4.8 Betalningssäkring och jämställande av återbetalningsskuld med skatteskuld	25
4.9 Anpassning av kommuniceringsbestämmelsen till det nya skatteförfarandet	27
4.10 Ombud för utföraren kan begära utbetalning från Skatteverket	27
4.11 Förtydligande av förhållandet mellan köparens betalning och Skatteverkets utbetalning	28
4.12 Förtydligande av närståenderegeln	29
4.13 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	30
5 Konsekvensanalys	31
6 Författningskommentar	32
6.1 Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	32
6.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete	32
6.3 Förslaget till förordning om ändring i förordningen (2009:201) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete	34

Sammanfattning

I promemorian föreslås vissa ändringar av den s.k. fakturamodellen för RUT- och ROT-avdrag i syfte att förbättra dess funktion. Det föreslås ett ökat uppgiftslämnande i samband med att utförare begär utbetalning från Skatteverket. Utförarens begäran om utbetalning föreslås innehålla uppgifter om antalet arbetade timmar, debiterad ersättning för material och debiterad ersättning för annat än hushållsarbete och material samt vilken typ av arbete som har utförts. Det föreslås även att en begäran om utbetalning endast ska kunna lämnas elektroniskt och att utbetalning endast ska kunna ske till ett konto som tillhör utföraren. Betalningssäkring föreslås kunna ske för att säkerställa återbetalning enligt lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete. Det föreslås vidare att kommuniseringsbestämmelsen i nämnda lag anpassas till det nya skatteförfarandet. Det föreslås även att regeln om storleken på Skatteverkets utbetalning till utföraren förtydligas så att det framgår att denna inte påverkas av eventuella ytterligare betalningar som köparen gör efter att utbetalning har begärts. Bestämmelsen om att hushållsarbetet inte får utföras av den som begär skattereduktion eller av en närstående till denne föreslås förtydligad.

Vidare görs bedömningen att det inte bör införas ett krav på att faktura eller kvitto bifogas en begäran om utbetalning. Det bör inte heller införas någon reglering av hur arbetskostnad beräknas eller någon gräns för hur hög arbetskostnad per arbetad timme som kan ge skattereduktion. Det behöver inte införas särskilda regler om kontroll på plats av om ett arbete har utförts. Det bör vidare inte införas ett krav på att köparens betalning ska göras med ett spårbart betalningsmedel. Skulder avseende återbetalning bör inte jämföras med skatteskulder.

1 Lagförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Häri genom föreskrivs att 67 kap. 15 § inkomstskattelagen (1999:1229)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

67 kap. 15 §²

För rätt till skattereduktion krävs att det utförda hushållsarbetet är hänförligt till den som begär skattereduktion eller dennes förälders hushåll. Föräldern ska dock vara bosatt i Sverige.

<i>Hushållsarbetet får inte utföras av den som begär skattereduktion eller av en närstående till denne.</i>	<i>En fysisk person som utför hushållsarbetet får inte vara den som begär skattereduktion eller en närstående till denne.</i>

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2015.

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

² Senaste lydelse 2009:197.

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

dels att 10 och 24 §§ ska upphöra att gälla,

dels att rubrikerna närmast före 10 och 24 §§ ska utgå,

dels att 7–9, 12, 21 och 23 §§ samt rubriken närmast före 23 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §

Utbetalningen får uppgå till ett belopp som motsvarar mellan-skillnaden mellan den debiterade ersättningen för hushållsarbetet inklusive mervärdesskatt och köparens faktiska betalning för arbetet till utföraren, dock högst till samma belopp som köparen har betalat.

Utbetalning får inte ske till den del köparens sammanlagda preliminära skattereduktion enligt 17 § skulle uppgå till ett belopp som överstiger 50 000 kronor för ett beskattningsår.

8 §¹

Utbetalning får begäras efter det att hushållsarbetet har utförts och betalats.

Begäran ska *vara skriftlig* och ska ha kommit in till Skatteverket senast den 31 januari året efter det beskattningsår då arbetet betalades.

Begäran ska *vara egenhändigt underskriven* av utföraren eller av den som är behörig ställföreträdare för utföraren.

Begäran ska *lämnas elektroniskt* och ska ha kommit in till Skatteverket senast den 31 januari året efter det beskattningsår då arbetet betalades.

Begäran ska *vara undertecknad* av utföraren eller av den som är *ombud eller annan* behörig ställföreträdare för utföraren.

9 §

En begäran om utbetalning ska innehålla uppgifter om

1. namn, adress och, om sådant nummer finns, organisationsnummer, personnummer, samordningsnummer eller motsvarande registreringsnummer för utföraren,

2. personnummer eller samordningsnummer i de fall sådant nummer finns för köparen,

¹ Senaste lydelse 2011:1426.

3. debiterad ersättning för hushållsarbete, betalt belopp och den dag som betalningen kommit utföraren tillhanda, och

4. det belopp som utföraren begär som utbetalning från Skatteverket.

3. debiterad ersättning för hushållsarbete, *debiterad ersättning för material och debiterad ersättning för annat än hushållsarbete och material*, betalt belopp för hushållsarbete och den dag som betalningen för hushållsarbetet kommit utföraren tillhanda,

4. *vad hushållsarbetet avsett och antalet arbetade timmar, och*

5. det belopp som utföraren begär som utbetalning från Skatteverket.

12 §

Utbetalning ska göras till ett bank- eller kreditmarknadsföretagskonto som utföraren *har anmält till Skatteverket. Om utföraren inte har anmält ett sådant konto, får Skatteverket besluta att utbetalning ska göras på något annat sätt.*

Utbetalning ska göras till ett bank- eller kreditmarknadsföretagskonto som *tillhör* utföraren.

21 §

Utföraren och annan mottagare som avses i 13 § första stycket ska ges tillfälle att yttra sig innan ärendet avgörs, om det inte är onödigt.

I fråga om rätten att få del av uppgifter som har tillförts ärendet genom någon annan och att få tillfälle att yttra sig över dem gäller bestämmelserna i 17 § förvaltningslagen (1986:223).

Ett ärende får inte avgöras till nackdel för utföraren och annan mottagare som avses i 13 § första stycket utan att denne har fått tillfälle att yttra sig i ärendet. Om det är uppenbart obehövt, behöver den som ärendet gäller inte få tillfälle att yttra sig.

Om ett ärende har tillförts uppgifter av någon annan, får det inte avgöras utan att den som ärendet gäller har underrättats om uppgifterna och fått tillfälle att yttra sig över dem.

Andra stycket gäller inte om

1. *avgörandet inte är till nackdel för den som ärendet gäller,*

2. *uppgiften saknar betydelse eller om det av någon annan anledning är uppenbart obehövt att den som ärendet gäller underrättas och får tillfälle att yttra sig,*

3. *det finns risk att en underrättelse skulle göra det avsevärt svårare att genomföra beslutet i*

ärendet, eller

4. avgörandet inte kan skjutas upp.

Underrättelseskyldigheten gäller med de begränsningar som följer av 10 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Verkställighet

Verkställighet betalningssäkring

och

23 §

Om återbetalning enligt denna lag inte görs i rätt tid, ska fordran lämnas för indrivning. Regeringen får meddela föreskrifter om att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet ske enligt utsökningsbalken.

I fråga om återbetalning enligt denna lag gäller vad som sägs om betalningssäkring i 46 kap. 1–7 och 9–22 §§, 68 kap. 1 §, 69 kap. 13–18 §§ och 71 kap. 1 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2015.

2. Bestämmelserna i 8, 9 och 12 §§ i sina nya lydelse tillämpas på begäran om utbetalning som avser arbete som har betalats av köparen efter den 31 december 2014.

3. De upphävda 10 och 24 §§ tillämpas på begäran om utbetalning som avser arbete som har betalats av köparen före ikraftträdandet.

4. Bestämmelsen i 23 § i sin nya lydelse tillämpas på ansökan om betalningssäkring som görs efter den 31 december 2014.

1.3 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2009:201) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (2009:201) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

dels att 2 § ska upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 2 § ska utgå,

dels att det i förordningen ska införas en ny paragraf, 4 §, samt närmast före 4 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Bemyndigande

4 §

Skatteverket får meddela ytterligare föreskrifter om verkställigheten av lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete och föreskrifter om verkställigheten av denna förordning.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2015.

2 Bakgrund och gällande rätt

2.1 RUT- och ROT-avdragen

Den 1 juli 2007 trädde det så kallade RUT-avdraget i kraft. Det följdes av ROT-avdraget som gäller från och med den 8 december 2008. Syftet med ROT- och RUT-avdragen, gemensamt benämnda husavdraget, är bl.a. att öka arbetsutbudet och därigenom stimulera sysselsättningen och tillväxten genom att omvandla sådant arbete som utförs av hushållen själva, där det kan antas att den skattskyldige vid en valmöjlighet sannolikt skulle prioritera att arbeta mer, eller sådant arbete som utförs svart till vitt marknadsarbete.

RUT-avdrag lämnas för följande arbeten.

1. Städarbete eller annat rengöringsarbete som utförs i bostaden.
2. Vård av kläder och hemtextilier när vården utförs i bostaden.
3. Matlagning som utförs i eller i nära anslutning till bostaden.
4. Snöskottning som utförs i nära anslutning till bostaden.
5. Häck- och gräsklippning samt krattning och ogräsrensning som utförs på tomt eller i trädgård i nära anslutning till bostaden.
6. Barnpassning som utförs i eller i nära anslutning till bostaden samt lämning och hämtning till och från förskola, skola, fritidsaktiviteter eller liknande.
7. Annan omsorg och tillsyn än barnpassning som en fysisk person behöver och som utförs i eller i nära anslutning till bostaden eller i samband med promenader, bankbesök, besök vid vårdcentral eller andra liknande enklare ärenden.
8. Hjälp med läxor och annat skolarbete till elever i skolformer som avses i 10–13, 15 och 18 kap. samt 24 kap. 2–7 §§ skollagen (2010:800) när hjälpen utförs i eller i nära anslutning till bostaden.

ROT-avdrag lämnas för reparation, underhåll samt om- och tillbyggnad av vissa bostäder. För att omfattas av skattereduktionen ska ROT-arbetet avse ett småhus eller en ägarlägenhet som ägs¹ av den som ansöker om eller begär skattereduktion. ROT-arbete som avser en lägenhet som upplåtits med bostadsrätt omfattas också av skattereduktionen under förutsättning dels att lägenheten innehas av den som ansöker om eller begär skattereduktion, dels att arbetet utförs i lägenheten och avser sådana åtgärder som bostadsrättshavaren svarar för, s.k. inre underhåll. En lägenhet som upplåtits till en medlem eller delägare i en bostadsförening eller ett bostadsaktiebolag likställs med lägenhet som upplåtits med bostadsrätt.

ROT-avdrag lämnas inte för nybyggnation. För att undvika kringgående av denna begränsning omfattar avdraget inte om- och tillbyggnader som görs på nybyggda småhus under de första fem åren efter småhusets färdigställande.

Husavdraget ges genom skattereduktion. De personer som har rätt till skattereduktion är de som vid beskattningsårets utgång har fyllt 18 år och är obegränsat skattskyldiga under någon del av beskattningsåret eller, i

¹ Med ägare avses även den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska likställas med ägare.

vissa fall, begränsat skattskyldiga. Dödsbon har rätt till skattereduktion för arbete som har utförts före dödsfallet.

För rätt till skattereduktion krävs att det utförda arbetet är hänförligt till den som begär skattereduktion eller dennes förälders hushåll. Föräldern måste vara bosatt i Sverige. Den som begär skattereduktionen kan där- emot ha sin bostad i ett annat EES-land. Arbetet får inte utföras av den som begär skattereduktion eller av en närstående² till denne. Det går där- emot bra att anlita ett eget bolag så länge inte den anställde som utför arbetet är den som begär reduktion eller någon närstående till denne.

Skattereduktion ges inte för arbete för vilket har lämnats försäkrings- ersättning eller för vilket bidrag eller annat ekonomiskt stöd har lämnats från staten, en kommun eller ett landsting. Detta gäller oavsett i vilken form stödet lämnats. Om det i anslutning till arbete för vilket försäk- ringsersättning eller stöd från stat, kommun eller landsting har lämnats även utförs arbete för vilket ersättning eller stöd inte lämnats kan där- emot ROT-avdrag ges för det andra arbetet, om detta uppfyller förutsät- ningarna i övrigt. Det är endast bidrag, stöd eller försäkringsersättning för ett visst arbete som utgör hinder för att arbetet i fråga också ska kunna ge rätt till skattereduktion. I den mån t.ex. ett bidrag särskilt avser kostnad för material hindrar detta således inte att arbetet räknas som husarbete.

Eftersom husavdragets subvention riktas mot arbete omfattar avdraget bara kostnader för arbete, inklusive mervärdesskatt, och inte kostnader för material, utrustning och resor. Det förekommer att vissa utförare debiterar en särskild administrativ avgift för hantering av begäran om utbetalning enligt fakturamodellen. En sådan avgift ger inte heller rätt till skattereduktion.

Att subventionen är riktad mot arbete innebär att när RUT- och ROT- arbete utförs måste arbetskostnaden särskiljas från övriga kostnader, oav- sett om arbetet utförs till fast pris eller på löpande räkning. Med kost- nader för arbete avses inte utförarens kostnad för arbete utan vad utföra- ren debiterar köparen för arbetet. I kostnaden för arbete ingår således också utförarens vinstkostnadspålägg för själva arbetet.

En utförare som begär utbetalning för kostnader som uppges avse arbete men som rätteligen avser t.ex. materialkostnader kan göra sig skyldig till bedrägeri. En köpare som är utföraren behjälplig med detta kan göra sig skyldig till medhjälp till bedrägeri. Om köparen i sin inkomstdeklaration begär skattereduktion för sådana kostnader kan vederbörande göra sig skyldig till skattebrott. Detsamma gäller naturligt- vis i fråga om begäran om utbetalning eller begäran om skattereduktion för arbete som rätteligen inte omfattas av husavdraget.

² Som närstående räknas enligt 2 kap. 22 § inkomstskattelagen (1999:1229) make, förälder, mor- och farförälder, avkomling och avkomlings make, syskon, syskons make och avkomling, styvbarn och fosterbarn. Av 2 kap. 20 § framgår att med makar jämställs sambor som tidigare har varit gifta med varandra eller som har eller har haft gemensamma barn.

2.2 Fakturamodellen

Tre spår

Det finns tre olika spår inom systemet med skattereduktion.

För det första kan den enskilde anlita en näringsidkare som när avtalet om arbetet träffas eller när ersättningen betalas ut är godkänd för F-skatt (eller, om arbetet utförs utanför Sverige och utföraren inte har bedrivit näringsverksamhet i Sverige, har intyg eller någon annan handling som visar att företaget i fråga om skatter och avgifter i sitt hemland genomgår motsvarande kontroll som den som är godkänd för F-skatt).

För det andra kan den enskilde anlita en privatperson som inte är godkänd för F-skatt (däremot inte en näringsidkare som av någon anledning inte är godkänd för F-skatt). För det tredje kan den enskilde få tjänsterna tillhandahållna som en skattepliktig löneförmån av sin arbetsgivare.

När en näringsidkare anlitas är skattereduktionen 50 procent av arbetskostnaden. Sedan köparen betalat 50 procent av arbetskostnaden betalar Skatteverket resterande 50 procent av arbetskostnaden till näringsidkaren på dennes begäran. Systemet med att näringsidkaren bara debiterar halva arbetskostnaden och får resten av Skatteverket kallas fakturamodellen.

När en privatperson anlitas motsvarar skattereduktionen de arbetsgivaravgifter som redovisas för privatpersonen i en förenklad arbetsgivardeklaration. Avgifterna kan naturligtvis variera eftersom det finns en viss differentiering av arbetsgivaravgifterna. För att den enskilde i dessa fall ska kunna få skattelättnaden direkt slipper den enskilde betala arbetsgivaravgifterna. Detta sker genom att den enskilde i den förenklade arbetsgivardeklarationen gör avdrag med ett belopp som motsvarar de redovisade arbetsgivaravgifterna.

När arbetsgivaravgifter redovisas respektive Skatteverket betalar ut pengar till en näringsidkare tillgodoräknas den enskilde en preliminär skattereduktion. Den enskilde begär därefter slutlig skattereduktion i sin självdeklaration. Skatteverket ska på begäran av köparen lämna denne ett särskilt meddelande om den totala preliminära skattereduktionen som tillgodoräknats.

När det gäller löneförmånerna är skattereduktionen 50 procent av arbetskostnaderna. Den enskilde får en lättnad direkt genom att arbetsgivaren inte gör något avdrag för preliminär skatt för förmån av RUT- eller ROT-arbete.

Preliminär och slutlig skattereduktion kan aldrig överstiga 50 000 kronor per skattskyldig och år. En preliminär skattereduktion tillgodoräknas i den ordning som den registreras.³ Slutlig skattereduktion för arbeten för vilka preliminär skattereduktion har tillgodoräknats tillgodoräknas med ett belopp motsvarande den preliminära skattereduktionen. Om köparen vid beskattningen inte har tillräckligt med slutlig skatt att räkna av mot

³ Denna ordningsföljd har praktisk betydelse endast när den preliminära skattereduktionen inte har passerat det högsta tillåtna beloppet på 50 000 kronor och det ungefär samtidigt kommer in en begäran om utbetalning från flera utförare, eller en begäran om utbetalning och en redovisning av arbetsgivaravgifter för hushållsarbete i en förenklad arbetsgivardeklaration som medför att preliminär skattereduktion ska tillgodoräknas, och detta tillsammans gör att den totala preliminära skattereduktionen kommer att överstiga 50 000 kronor.

den preliminära skattereduktion som tillgodoräknats löpande under året får vederbörande betala ytterligare skatt. En sådan påverkan på köparens slutliga skatt påverkar dock inte gjorda utbetalningar till utförare. Vid taxeringen 2011 fick ca 43 000 skattskyldiga en lägre slutlig skattereduktion än vad som preliminärt tillgodoräknats. Sammanlagt blev deras slutliga skattereduktion 440 miljoner kronor lägre än den preliminära skattereduktionen.

Skatteverket ska på begäran av köparen lämna denne ett särskilt meddelande om den totala preliminära skattereduktionen som tillgodoräknats. Syftet med detta är att i någon mån tillgodose utförarnas intresse av vetenskap om köparens aktuella skattemässiga situation, vilket även ligger i köparens intresse (prop. 2008/09:178 s. 45). Köparen kan ladda ner detta meddelande via Skatteverkets e-tjänst Husarbete eller verkets app, beställa det på telefon eller få ett intyg vid besök på något av verkets servicekontor.

En begäran om skattereduktion för hushållsarbete ska göras i inkomstdeklarationen för det beskattningsår då

1. utgifter för utfört hushållsarbete har betalats,
2. förmån av hushållsarbete har tillhandahållits, eller
3. ersättning för hushållsarbete har redovisats i en förenklad arbetsgivardeklaration.

Utbetalning och återbetalning enligt fakturamodellen

Om köparen har betalat högst halva utgiften för hushållsarbetet har utföraren rätt att begära utbetalning från Skatteverket med belopp motsvarande den faktiska betalning som köparen har gjort. Den del som utföraren inte har fått betalt för motsvarar i princip köparens skattereduktion. I de fall köparen har betalat mer än halva utgiften kan utföraren begära utbetalning från Skatteverket med högst det belopp som motsvarar differensen mellan den totala utgiften för arbetet och det belopp som köparen har betalat.⁴

En utförare får begära utbetalning från Skatteverket efter det att arbetet har utförts och betalats. Det finns inte något krav på att hela arbetet måste vara slutfört innan någon debitering av köparen, och begäran om utbetalning från Skatteverket, kan ske. Utföraren kan således få utbetalning även för successiva tillhandahållanden av arbeten som han eller hon har fått betalt för.

Skatterättsnämnden har i beslut den 29 juni 2012 (dnr 121-11/D) slagit fast att presentkort kan användas som betalningsmedel vid köp av husarbete. Skatteverket har i ett ställningstagande den 12 oktober 2012 (dnr 131-685764-12/111) ansett att skattereduktion för husarbete kan medges när betalning sker med presentkort som har ett fastställt beloppsmässigt värde som motsvarar det som betalats för presentkortet men inte när betalning sker med ett presentkort som avser en viss angiven tjänst.

En begäran om utbetalning ska ha kommit in till Skatteverket senast den 31 januari året efter det beskattningsår då arbetet betalades. Anled-

⁴ Att köparen betalar mer än hälften torde framför allt aktualiseras när denne redan utnyttjat en så stor del av den maximala skattereduktionen om 50 000 kronor per år att återstående utrymme för skattereduktion inte räcker till för att täcka halva arbetskostnaden.

ningen till detta är att underlaget för skattereduktionerna ska kunna förtryckas i inkomstdeklarationen (se prop. 2008/09:77 s. 39). Efter den 31 januari mister en utförare sin möjlighet att få utbetalning från Skatteverket för arbete som betalats av köparen föregående år. En begäran om utbetalning som kommer in efter detta datum ska således avvisas. Eftersom begäran förutsätter att arbetet är utfört, måste utförandet ha skett senast den 31 januari. Om utförandet sker den 1 februari eller senare kan begäran om utbetalning inte prövas.

Begäran ska vara egenhändigt underskriven av utföraren eller av den som är behörig ställföreträdare. En begäran som lämnats för en utförare som är juridisk person, anses ha lämnats av utföraren, om det inte var uppenbart att den som lämnade begäran saknade behörighet att företräda utföraren.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får enligt 10 § lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete meddela föreskrifter om eller i enskilda fall medge att begäran om utbetalning får lämnas i form av ett elektroniskt dokument. Med elektroniskt dokument avses en upptagning som har gjorts med hjälp av automatiserad databehandling och vars innehåll och utställare kan verifieras genom ett visst tekniskt förfarande. I så fall får kravet på underskrift av ansökan uppfyllas med elektroniska medel.

Regeringen har i 2 § förordningen (2009:201) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete föreskrivit att Skatteverket får meddela föreskrifter om eller i ett enskilt fall medge att begäran om utbetalning får lämnas i form av ett elektroniskt dokument. Sådana föreskrifter finns i Skatteverkets föreskrifter (SKVFS 2009:34) om e-tjänsten Husarbete.

En begäran om utbetalning ska innehålla uppgifter om:

- namn, adress och organisationsnummer, personnummer, samordningsnummer eller motsvarande registreringsnummer för den som har utfört arbetet,
- köparens personnummer eller samordningsnummer om ett sådant nummer finns,
- debiterad ersättning för husarbeten, betalt belopp samt den dag som betalningen kommit utföraren tillhanda,
- det belopp som utföraren begär från Skatteverket.

Om utbetalningen avser ROT-arbete ska även i fråga om småhus och ägarlägenheter anges småhusets eller ägarlägenhetens beteckning och i fråga om en bostadsrätt lägenhetens beteckning samt föreningens eller bolagets organisationsnummer eller motsvarande.

Skatteverket har därutöver gjort det möjligt att frivilligt ange fakturanummer i begäran om utbetalning.

Skatteverket ska snarast fatta beslut om utbetalning. Skatteverket ska så snart som möjligt skriftligen meddela köparen om beslutet. Utbetalning ska göras till ett bank- eller kreditmarknadsföretagskonto som utföraren har anmält till Skatteverket. Om utföraren inte har anmält ett sådant konto, får Skatteverket besluta att utbetalning ska göras på något annat sätt. Utbetalning sker då via utbetalningsavi.

Om Skatteverket helt eller delvis vägrar utbetalning kan såväl utföraren som köparen överklaga beslutet hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. En vägrad ut-

betalning kan bero på att köparen redan har uppnått taket om 50 000 kronor för skattereduktion eller på att någon annan förutsättning för rätt till skattereduktion brister, som t.ex. att den utförda tjänsten inte omfattas av husavdragssystemet eller att företagaren inte har ett godkännande för F-skatt.

Om Skatteverket har betalat ut ett belopp utan att mottagaren har varit berättigad till det, ska mottagaren snarast underrätta Skatteverket om denna utbetalning. Om utbetalning har skett av ett belopp utan att mottagaren har varit berättigad till det, ska Skatteverket snarast besluta att det felaktiga beloppet ska betalas tillbaka. En utbetalning är felaktig så snart någon av förutsättningarna för utbetalning brister. Det kan t.ex. handla om att det inte är fråga om ett sådant arbete som omfattas av avdrag eller att lämnad uppgift om köparens betalning inte är korrekt. Det kan också t.ex. vara fråga om att Skatteverket har gjort en felregistrering av belopp eller personnummer.

Om utföraren till köparen betalar tillbaka ett belopp, som tidigare har legat till grund för beslut om utbetalning av ett belopp från Skatteverket, ska utföraren snarast underrätta Skatteverket om denna återbetalning. Om en sådan återbetalning till köparen har skett, ska verket snarast besluta att återbetalning ska ske med ett belopp som motsvarar vad som betalats tillbaka till köparen.

Utföraren och annan mottagare som fått en felaktig utbetalning ska ges tillfälle att yttra sig innan ärendet avgörs, om det inte är onödigt. I fråga om rätten att få del av uppgifter som har tillförts ärendet genom någon annan och att få tillfälle att yttra sig över dem gäller bestämmelserna i 17 § förvaltningslagen (1986:223).

Ett beslut om återbetalning får inte meddelas efter utgången av det sjätte året efter det beskattningsår som utbetalningen avser. Detta korresponderar med tidsfristen för efterbeskattning, där Skatteverkets beslut som huvudregel måste meddelas inom sex år från utgången av det kalenderår då beskattningsåret har gått ut.

Återbetalning görs genom insättning på ett särskilt konto för återbetalning. Återbetalningen anses ha gjorts den dag då betalningen har bokförts på det särskilda kontot. Återbetalning ska göras senast den sista dagen i månaden efter den månad då Skatteverket fattat beslutet om återbetalning.

Kostnadsränta tas ut på sådant belopp som ska betalas tillbaka efter beslut av Skatteverket. Räntan beräknas från den dag beloppet betalades ut till och med dagen för Skatteverkets beslut om återbetalning. Kostnadsränta beräknas efter en räntesats som motsvarar basräntan⁵ enligt 65 kap. 3 § skatteförfarandelagen (2011:1244). Om det finns särskilda skäl, får Skatteverket helt eller delvis efterge kravet på ränta. Ett sådant skäl kan t.ex. vara att en felaktig utbetalning orsakats av ett misstag hos Skatteverket. Det är inte en förutsättning för eftergift att utföraren begär detta. Skatteverket är oförhindrat att på eget initiativ pröva frågan om eftergift.

⁵ Basräntan är för närvarande 1,25 procent, en nivå som den enligt 65 kap. 3 § skatteförfarandelagen inte kan understiga.

Återbetalning ska göras senast den sista dagen i månaden efter den månad då Skatteverket fattat beslutet om återbetalning. Om återbetalning inte görs i rätt tid, ska fordran lämnas för indrivning. Av 3 § förordningen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete framgår att indrivning inte behöver begäras för en fordran som understiger 100 kronor om indrivning inte krävs från allmän synpunkt. Ett beslut om återbetalning gäller inte omedelbart och får därför verkställas först sedan det vunnit laga kraft (se 3 kap. 23 § utsökningsbalken). Överklagandetiden för beslut om återbetalning och andra beslut enligt lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete är tre veckor.

Skatteverkets granskning

Sedan Skatteverket registrerat en begäran om utbetalning som kommit in på papper eller tagit emot en begäran som lämnats elektroniskt via e-tjänsten Husarbete görs en grundkontroll av de köp som begäran avser. Det är främst en formell kontroll enligt inkomstskattelagen och lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete. Ärenden som väljs ut för kontroll handläggs av Skattekontoret Västervik. Exempel på saker som kontrolleras är fastighetsägande för ROT-ärenden, att de uppgifter som är obligatoriska i begäran finns angivna och om utbetalning av hela det belopp som begärs för en köpare skulle göra att köparen överskrider det maximala taket på 50 000 kronor i skattereduktion per år.

Samtliga ärenden som passerat den formella kontrollen genomgår en fördjupad kontroll. Syftet med denna s.k. förkontroll är att stoppa misstänkta fuskutbetalningar. En begäran om utbetalning som godkänns vid den fördjupade kontrollen går vidare till utbetalning.

Bland de företag som fått utbetalning görs ett urval. Avstämning sker mot mervärdesskatt, arbetsgivaravgifter och inkomstskatt. Om det visar sig att utbetalning har gjorts felaktigt beslutar Skatteverket om återbetalning.

En utförare som begär utbetalning eller underrättar Skatteverket om felaktig utbetalning ska ge Skatteverket tillfälle att granska underlaget för utbetalning eller återbetalning och lämna de uppgifter som behövs för granskningen. Avsikten är att Skatteverket, på förekommen anledning i ett enskilt fall eller genom t.ex. ett stickprovsförfarande, ska kunna göra vissa kontroller i syfte att säkerställa att utbetalningar sker på korrekta grunder (prop. 2008/09:77 s. 43). Skyldigheten uppkommer så snart begäran eller underrättelsen gjorts och kvarstår även efter att Skatteverket fattat beslut i ärendet. Skyldigheten kan således t.ex. återopas när Skatteverket i efterhand vill granska riktigheten av en redan beslutad utbetalning.

Granskningen kan, efter överenskommelse, ske på plats hos utföraren. Det finns inget hinder mot att en sådan granskning sker samtidigt som en revision enligt skatteförarandelagen.

Det finns vidare inget formellt hinder mot att Skatteverket i ett enskilt fall till någon som uppges vara köpare av husarbete riktar frågor kring underlag och andra uppgifter som lämnats av en utförare.

2.3 Godkännande för F-skatt

Ett godkännande för F-skatt ska meddelas om vissa krav är uppfyllda, bl.a. ska den sökande bedriva eller ha för avsikt att bedriva näringsverksamhet i Sverige. Skatteverket fattar beslut om med vilket belopp F-skatt ska betalas och den skattskyldige betalar själv in F-skatten. För fysiska personer får godkännandet för F-skatt förenas med villkor att den endast får återopas i näringsverksamheten. Avsikten är att fysiska personer som vid sidan av näringsverksamheten har en anställning ska betala den preliminära skatten på lönen genom skatteavdrag på samma sätt som andra anställda.

Av 9 kap. 1 § andra stycket 3 a och b skatteförfarandelagen (2011:1244) framgår att ett godkännande för F-skatt inte ska meddelas bl.a. om den sökande inom de senaste två åren har brutit mot ett villkor om att godkännandet bara får återopas i näringsverksamheten eller på annat sätt missbrukat ett godkännande för F-skatt och missbruket inte är obetydligt eller om den sökande inte har redovisat eller betalat skatter eller avgifter enligt lagen eller motsvarande utländska skatter eller avgifter i en utsträckning som inte är obetydlig.

Enligt 9 kap. 4 § första stycket 2 skatteförfarandelagen ska Skatteverket återkalla ett godkännande för F-skatt om förutsättningarna för godkännande för F-skatt inte är uppfyllda enligt 9 kap. 1 § andra stycket. Om det finns särskilda skäl, får Skatteverket avstå från återkallelse enligt första stycket 2.

2.4 Betalningssäkring

Med betalningssäkring avses att Skatteverket tar en betalningsskyldigs egendom i anspråk för att säkerställa betalning av skatt, avgift, särskild avgift eller ränta (46 kap. 2 § skatteförfarandelagen (2011:1244)).

Syftet med betalningssäkring är att i situationer då det finns en påtaglig risk för att den som är betalningsskyldig drar sig undan sin skyldighet tillfälligt säkerställa det allmännas fordringsanspråk till dess att fordringen frivilligt betalas eller kan bli föremål för indrivning. Betalningssäkring liknar institutet kvarstad. Det är en provisorisk åtgärd som ligger vid sidan av det ordinarie förfarandet att bestämma och debitera skatter och avgifter. Betalningssäkring är en tvångsåtgärd som får användas endast när vissa särskilt angivna förutsättningar är uppfyllda.

Betalningssäkring ersätter inte utmätning. Egendom som betalningssäkrats måste i princip utmätas innan betalning kan erhållas ur egendomen.

Beslut om betalningssäkring meddelas av allmän förvaltningsdomstol efter ansökan av Skatteverket. För att betalningssäkring ska kunna beslutas krävs att det finns en fordran. Denna behöver dock inte vara fastställd. Om betalningsskyldigheten inte är fastställd, får betalningssäkring beslutas bara om det är sannolikt att skyldigheten kommer att fastställas. En betalningssäkring får i sådana fall inte avse ett högre belopp än det belopp betalningsskyldigheten sannolikt kommer att fastställas till. Det ska också finnas en påtaglig risk för att den betalningsskyldige undandrar

sig att betala fordringen. Betalningsskyldigheten ska avse ett betydande belopp. Den tidsperiod som betalningsskyldigheten avser ska ha gått till ända. Betalningssäkringsåtgärden ska dessutom vara proportionerlig.

Ett beslut om betalningssäkring ska upphävas helt eller delvis om det inte längre finns förutsättningar för beslutet eller beslutet av någon annan anledning inte bör kvarstå.

3 Behovet av en förändring

Husavdraget har ökat sysselsättningen och företagandet samt minskat svartarbetet och bidragit till en generellt minskad acceptans för svartarbete. Fakturamodellen för husavdraget fungerar väl för både köpare och utförare.

Före fakturamodellens utförande kunde köparen få ligga ute med pengarna i upp till 23 månader (om arbetet betalades i början av januari år 1 och inkomstbeskattningen blev klar först i slutet av november år 2). Med fakturamodellen får den enskilde skattelättnaden redan i samband med betalningen. På så sätt kan fler personer utnyttja RUT- och ROT-avdragen. Det underlättar för personer med lägre inkomster att använda sig av avdraget.

Enligt Skatteverkets kontroller är felaktigheterna inom husavdraget inte större än inom andra områden. Fakturamodellen ger dessutom Skatteverket ett kontrollverktyg i form av kännedom om företags intäktsflöden, vilket kan ställas i relation till t.ex. redovisade löner och socialavgifter och redovisad mervärdesskatt.

Det är med hänsyn till det nu anförda viktigt att vårda fakturamodellen. Regeringen lämnade i juni 2011 ett uppdrag till Skatteverket att följa upp och utvärdera modellen. I uppdraget ingick även att lämna förslag till lagändringar på skatteområdet som bedömdes lämpliga.

Skatteverket redovisade sitt uppdrag i en rapport den 28 februari 2012 (dnr Fi2011/2962). I rapporten redovisade verket dels vissa konkreta förslag till lagändringar, dels vissa idéer som kunde behöva utredas vidare.

Det har uppmärksammats att det vid ROT-arbeten som utförs som totalentreprenad till fast pris förekommer att kostnader som rätteligen är materialkostnader, vilket inte ger rätt till skattereduktion för husarbete, felaktigt uppges vara arbetskostnader som ger rätt till skattereduktion. Det ska dock framhållas att oriktiga fördelningar av totalkostnaderna mellan arbetskostnader och andra kostnader i sig inte är något som är specifikt begränsat till enbart fastprisavtal.

Regeringen har i budgetpropositionen för 2014 uttalat sin avsikt att arbeta vidare med att utveckla fakturamodellen för husavdraget i syfte att förbättra dess funktion (prop. 2013/14:1, utgiftsområde 24, s. 58 och 73).

Mot bakgrund av det ovan anförda har en arbetsgrupp inom Finansdepartementet utarbetat den föreliggande promemorian.

4 Överväganden och förslag

4.1 Ökat uppgiftslämnande i begäran om utbetalning

Förslag: Utförarens begäran om utbetalning ska innehålla uppgifter om antalet arbetade timmar, debiterad ersättning för material och debiterad ersättning för annat än hushållsarbete och material samt vilken typ av arbete som har utförts.

Bedömning: Skatteverket bör meddela verkställighetsföreskrifter om indelningen av RUT- och ROT-arbeten i olika typer av arbeten.

Skälen för förslaget och bedömningen: Skattereduktion för husarbete lämnas endast för arbetskostnader och en begäran om utbetalning ska därför endast avse utbetalning för sådana kostnader. Om en utförare begär utbetalning för arbetskostnader när kostnaderna i själva verket avser hela eller delar av kostnaderna för t.ex. material är detta felaktigt. En begäran om utbetalning avseende annat än arbetskostnader ska vägras. Motsvarande gäller vid beskattningen om en skattskyldig begär skattereduktion för sådana kostnader. Skatteverket är således inte bundet av hur köpare och utförare i ett visst fall sinsemellan valt att rubricera en viss ersättning.

Som redovisats i avsnitt 2.1 ingår i kostnaden för arbete utförarens vinstkostnadspålägg för själva arbetet. Däremot ingår inte vinstkostnadspålägg för t.ex. material, utrustning och resor, även om sådana pålägg skulle läggas samman med arbetskostnadens pålägg och rubriceras som kostnader för arbete. Det finns däremot inte något som hindrar att en utförare t.ex. debiterar köparen för material till ett självkostnadspris eller med ett mycket lågt pålägg och bara tar ut fullt vinstkostnadspålägg för arbetet, så länge pålägget för arbete inte är beräknat på ett sådant sätt att utföraren i själva verket kompenseras för avsaknaden av pålägg för materialet. Avsikten är inte att förhindra eller försvåra att utförare använder sig av prissättning som ett konkurrensmedel utan att förhindra att köparen ges skattereduktion för kostnader som rätteligen avser något annat än arbete.

Kravet på uppgiftslämnande i utförarens begäran om utbetalning är relativt begränsat när det gäller det utförda arbetet i sig. Avsikten har varit att hålla den administrativa bördan nere för såväl utförare som för Skatteverket. Utöver identifikationsuppgifter för köpare och utförare behöver utförarens begäran om utbetalning i dag endast innehålla debiterad ersättning för husarbeten, betalt belopp, den dag som betalningen kommit utföraren tillhanda och det belopp som utföraren begär från Skatteverket. Det innebär emellertid inte att Skatteverket är hänvisat till att enbart basera sin prövning av utförarens rätt till utbetalning på de uppgifter som lämnas i begäran om utbetalning. Som redogjorts för i avsnitt 2.2 ska en utförare som begär utbetalning ge Skatteverket tillfälle att granska underlaget för utbetalning och lämna de uppgifter som behövs för granskningen. Om så inte sker kan följden bli att en begärd utbetalning vägras eller att en tidigare gjord utbetalning krävs tillbaka.

Som nämnts i avsnitt 3 förekommer det att kostnader som inte är arbetskostnader och därmed inte ger rätt till skattereduktion för husarbete felaktigt uppges vara arbetskostnader. Det är mot denna bakgrund angeläget att öka möjligheterna att förebygga och förhindra fusk och missbruk när det gäller skattereduktionens avgränsning till arbetskostnader. Uppgiftslämnandet kring det utförda arbetet i begäran om utbetalning bör därför utökas. Syftet med en sådan utökning är att ge Skatteverket ett fylligare underlag för urval av vilka utförare som ska kontrolleras närmare. Samtidigt är det viktigt att inte öka den administrativa bördan för utförarna eller för Skatteverket mer än vad som är nödvändigt för att åstadkomma en effektivare kontroll.

Förslaget är att begäran om utbetalning ska innehålla uppgifter om antalet arbetade timmar, debiterad ersättning för material och debiterad ersättning för annat än arbete och material samt vilken typ av arbete som har utförts. Dessa uppgifter kan ställas i relation till varandra och till uppgiften om debiterad ersättning för arbetet för att ge Skatteverket en bredare bild av det utförda hushållsarbetet. En uppgift om antalet arbetade timmar ger tillsammans med uppgifterna om debiterad ersättning för hushållsarbete och det belopp som begärs utbetalt från Skatteverket en timpenning som i sin tur kan ställas i relation till vilken typ av arbete som har utförts och till övriga debiterade ersättningar. Det råder naturligtvis avtalsfrihet och fri prissättning för RUT- och ROT-tjänster. En timpenning ställd i relation till det utförda arbetet ger emellertid en indikation på rimligheten i fördelningen av den totala ersättningen mellan den ersättning för arbete som ger rätt till skattereduktion och ersättning för annat som inte ger rätt till skattereduktion.

Uppgiften om antalet arbetade timmar ska lämnas oavsett om arbetet utförts till fast pris eller på löpande räkning. Med arbetade timmar avses faktiskt arbetade timmar. Det innebär t.ex. att om arbetskostnaden enligt ett fastprisavtal beräknats med utgångspunkt i en arbetad tid om tio timmar men arbetet i själva verket kommit att ta åtta timmar är det åtta timmar som ska anges som arbetad tid.

Det ska i sammanhanget noteras att när arbete utförs till fast pris torde arbetskostnaden normalt vara beräknad med beaktande av en riskpremie för tidsåtgången. Det innebär att priset per faktiskt arbetad timme i många fall kan bli högre än ett motsvarande timpris hade varit vid samma tidsåtgång om arbetet hade utförts på löpande räkning. Ett högre pris per arbetad timme vid fastprisavtal innebär därför inte med automatik att den debiterade ersättningen för arbete överstiger vad som kan anses rimligt för arbetet i fråga.

Det förtjänar att framhållas att avtal om fasta priser ger köparen en förutsägbarhet genom att denne på förhand vet vad en viss åtgärd kommer att kosta och inte behöver vara orolig för skenande utgifter. Detta kan för en del personer vara en grundläggande förutsättning för att över huvud taget anlita hjälp. Avsikten med det ökade uppgiftslämnandet är inte att förhindra eller försvåra användandet av fastprisavtal utan att förhindra att köparen ges skattereduktion för kostnader som rätteligen avser något annat än arbete.

Uppgifter om debiterad ersättning för material och debiterad ersättning för annat än arbete och material ska uppges oavsett om debiteringen av dessa ersättningar sker i samma sammanhang som debiteringen av ersätt-

ningen för arbete eller på separat räkning. Det avgörande är om materialet m.m. har samband med de RUT- eller ROT-tjänster som arbetskostnaden avser.

Debiterad ersättning för annat än arbete och material kan vara t.ex. kostnader för resor och maskinkostnader. För utförare som debiterar en särskild administrativ avgift för hantering av begäran om utbetalning enligt fakturamodellen ryms även en sådan avgift i denna post.

En utförare som inte har debiterat någon ersättning för material och debiterad ersättning för annat än hushållsarbete och material får fylla i 0 (noll) kronor i dessa delar av sin begäran.

När det gäller uppgifter om vilken typ av arbete som har utförts är det inte lämpligt att i lagstiftningen reglera den närmare indelningen av RUT- och ROT-arbeten i olika typer av arbeten. Det bör i stället överlämnas till Skatteverket att meddela verkställighetsföreskrifter om denna indelning.

4.2 Bifogande av faktura eller kvitto till begäran om utbetalning

Bedömning: Det bör inte införas ett krav på att faktura eller kvitto bifogas en begäran om utbetalning.

Skälen för bedömningen: Det framförs ibland att det borde införas ett krav på att utföraren alltid ska bifoga faktura eller kvitto vid begäran om utbetalning. Regeringen har i samband med fakturamodellens införande tagit ställning mot ett krav på bifogande av faktura (prop. 2008/09:77 s. 39).

Ett krav på att bifoga faktura till begäran om utbetalning skulle innebära en ökad administrativ börda för såväl utförarna som Skatteverket, oavsett om fakturan lämnas i pappersform eller elektroniskt. Det skulle också sannolikt försvåra för många företag, främst mindre sådana, att lämna begäran elektroniskt.

De uppgifter som skulle kunna hämtas ur fakturan eller kvittot och som är av omedelbart intresse för Skatteverkets granskning kan redovisas i själva begäran. Uppgifterna kan då lämnas på ett enhetligt och strukturerat sätt som gör det enkelt att utläsa dem. Ett krav på att faktura eller kvitto ska bifogas skulle kräva antingen att Skatteverkets handläggare letar efter uppgifter i miljontals⁶ inskickade handlingar som skulle kunna vara utformade på i princip lika många olika sätt som det finns utförare, eller att det infördes en statlig detaljreglering av hur fakturor eller kvitton utformas. Inget av dessa båda alternativ framstår som rimligt. Skatteverket har alltid möjlighet att begära in underliggande fakturor eller annat underlag om det anses behövligt i det enskilda fallet. Det bör mot bakgrund av vad som nu anförts inte införas ett generellt krav på att bifoga faktura till begäran om utbetalning.

⁶ Skatteverket har under 2011 och 2012 samt hittills under 2013 registrerat över tre miljoner köp årligen inom ramen för husavdraget.

4.3 Reglering av beräkningen av arbetskostnad

Bedömning: Det bör inte införas någon reglering av hur arbetskostnad beräknas eller någon gräns för hur hög arbetskostnad per arbetad timme som kan ge skattereduktion.

Skälen för bedömningen: Eftersom skattereduktion för husarbete bara ges för arbetskostnad framförs det ibland att det skulle behövas författningsregleras hur arbetskostnad beräknas eller hur de totala kostnaderna ska fördelas mellan arbetskostnader och andra kostnader som t.ex. materialkostnader.

En schablon för beräkning av arbetskostnader skulle vara ett påtagligt ingrepp i avtalsfriheten och det civilrättsliga förhållandet mellan köpare och utförare. Det är vidare svårt att se hur schablonregler av detta slag skulle utformas för att fungera för den mängd av olika tjänster som ryms inom RUT- och ROT-avdragen. Detta gäller oavsett om reglerna skulle ges i lag, förordning eller föreskrifter och oavsett hur diversifierad schablon som används. En schablon skulle svårligen kunna ta hänsyn till individuella prisvariationer relaterade till t.ex. yrkeserfarenhet eller lokala förutsättningar. Den skulle samtidigt riskera att motverka utveckling av nya tjänster och förädling av befintliga tjänster till nackdel för köpare, utförare och samhällsekonomin i stort.

Sådana regler vore också lätta att kringgå, t.ex. genom att en ”påtvungad” lägre timkostnad kompenseras genom att antalet uppgivna arbetade timmar justeras. Hur arbetskostnaden beräknas är en fråga som lämpligen bör avgöras i rättstillämpningen i det enskilda fallet.

Det har även framförts som ett alternativ att man skulle kunna begränsa skattereduktionen till högst ett visst belopp per timme. Det skulle kunna uppnås genom att Skatteverket får upprätta en förteckning över vilka timkostnader som ger rätt till skattereduktion för olika branscher eller genom ett enhetligt schablonbelopp som utgör tak för husavdrag, oavsett vilka RUT- eller ROT-tjänster som utförs. Oavsett vilken metod som väljs skulle en sådan begränsning kunna kringgåas genom ett angivande av felaktigt antal timmar.

Det finns vidare en påtaglig risk att ett tak, oavsett om det är ett tak för beräkning av arbetskostnad eller ett tak för skattereduktionens storlek per timme – i vart fall på sikt – skulle verka prishöjande i branscher eller hos enskilda utförare som nu har en lägre timkostnadsnorm än en vald schablon. Ett system med förteckningar från Skatteverket skulle dessutom öka den administrativa bördan för såväl de utförare som begär utbetalningar som Skatteverket.

Mot bakgrund av det ovan anförda kan införandet av en reglering av hur arbetskostnad beräknas eller en gräns för hur hög arbetskostnad per timme som kan ge skattereduktion inte ses som en framkomlig väg för att motverka fusk och missbruk. Det bedöms inte som meningsfullt att utreda dessa frågor ytterligare.

4.4 Elektronisk begäran om utbetalning

Förslag: En begäran om utbetalning ska lämnas elektroniskt. Kravet på att ansökan ska vara egenhändigt underskriven ändras till ett krav på att den ska vara undertecknad.

Bedömning: Skatteverket bör meddela verkställighetsföreskrifter om lämnande av elektronisk begäran om utbetalning.

Skälen för förslaget och bedömningen: Som framgår av avsnitt 2.2 kan en begäran om utbetalning enligt fakturamodellen lämnas såväl på papper som i elektronisk form. Skatteverket har i sin rapport om uppföljning och utvärdering av fakturamodellen föreslagit att en begäran om utbetalning endast ska kunna lämnas elektroniskt.

Begäran som lämnas till Skatteverket på papper är behäftade med fel i större utsträckning än vad som är fallet med begäran som lämnas elektroniskt. Att avskaffa möjligheten att begära utbetalning på papper skulle medföra färre felaktiga begäran eftersom det när en elektronisk begäran lämnas görs en kontroll av att alla obligatoriska uppgifter är ifyllda och även en viss formaliakontroll. Om begäran saknar obligatoriska uppgifter kan den inte lämnas innan begäran har kompletterats. Om brister eller otydligheter framkommer under kontrollen av en begäran kan en komplettering göras snabbare inom det elektroniska systemet. En utförare som lämnar en begäran elektroniskt kan således få en snabbare hantering än om begäran hade lämnats på papper. Elektronisk begäran medför således fördelar både för utföraren och för Skatteverket.

Mot denna bakgrund bör en begäran om utbetalning från Skatteverket göras elektroniskt. Det föreslås därför att möjligheten att i pappersform begära utbetalning slopas och att 10 § lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete om förutsättningar för elektroniskt lämnande av begäran om utbetalning upphävs. Kravet på att ansökan ska vara egenhändigt underskriven föreslås ändras till ett krav på att den ska vara undertecknad. Begreppet underteckna har i skatteförfarandelagen ansetts kunna användas i fråga om elektroniskt uppgiftslämnande (se prop. 2010/11:165 s. 346) och bör ges samma innebörd här. Skatteverket bör meddela verkställighetsföreskrifter om lämnande av elektronisk begäran om utbetalning.

Den som inte själv har eller vill skaffa den utrustning som behövs för att lämna begäran om utbetalning elektroniskt har möjlighet att anlita ett ombud – se avsnitt 4.10 om anlitanande av ombud.

Kravet på att begäran om utbetalning ska lämnas elektroniskt kommer att följas upp med en utvärdering. En sådan utvärdering kommer att ske så snart det är möjligt efter att systemet hunnit tillämpas en tid. Det nya systemet föreslås träda i kraft den 1 januari 2015 (se avsnitt 4.13) och utvärderingen kommer att kunna påbörjas under våren 2016.

4.5 Krav på att betalningen ska göras med ett spårbart betalningsmedel

Bedömning: Det bör inte införas ett krav på att köparens betalning ska göras med ett spårbart betalningsmedel.

Skälen för bedömningen: Skatteverket har i sin rapport om uppföljning och utvärdering av fakturamodellen anfört att det för att upprätthålla en sund konkurrens inom de branscher som utför RUT- och ROT-arbete finns skäl att överväga om det för rätt till utbetalning och skattereduktion bör införas ett krav på att betalningen mellan kunden och utföraren ska ha gjorts med ett spårbart betalningsmedel. Med spårbart betalningsmedel avses enligt Skatteverkets rapport betalning som förmedlas av en godkänd betalningsförmedlare (som regel genom ett elektroniskt förfarande), där det går att klarlägga att en betalning gjorts med ett visst belopp mellan en betalare och en betalningsmottagare vid en viss tidpunkt. Ett sådant krav ställs enligt rapporten i Danmarks motsvarande system, håndværkerfradrag (servicefradrag).

Att införa ett krav på att köparens betalning ska ha gjorts med ett spårbart betalningsmedel innebär i praktiken ett avskaffande av kontantbetalningar. En sådan viktig principiell fråga bör inte prövas isolerat inom ramen för husavdraget utan måste ses i ett betydligt större sammanhang. Frågan är således alldeles för stor för att rymmas inom det här lagstiftningsprojektet. Det bör således inte införas ett krav på att köparens betalning av husarbete ska göras med ett spårbart betalningsmedel.

4.6 Kontroll av utfört arbete på plats

Bedömning: Det behöver inte införas särskilda regler om kontroll på plats av om ett arbete har utförts.

Skälen för bedömningen: En möjlighet till skärpt kontroll av systemet med skattereduktion för husarbete vore att införa särskilda regler om kontroll på plats av arbeten som uppges ha utförts. Det skulle i praktiken innebära en form av besiktning i köparens hem. En sådan ordning kan ifrågasättas ur integritetssynpunkt. Mot detta kan dock i och för sig anföras att det är ett intrång som man som köpare får acceptera om man vill ha en skatteförmån.

Skatteverket har i sin rapport om uppföljning och utvärdering av fakturamodellen föreslagit införandet av en uttrycklig regel enligt vilken Skatteverket på plats ska få göra en kontroll av om ett arbete för vilket utbetalning sökts har genomförts. En sådan kontroll ska enligt förslaget genomföras i samråd med den som förfogar över platsen.

I 3 kap. 7 § taxeringslagen (1990:324) fanns bestämmelser om taxeringsbesök och i 14 kap. 6 § skattebetalningslagen (1997:483) reglerades besök eller annat personligt sammanträffande. Bestämmelserna innebar att Skatteverket och skattskyldiga fick komma överens om att träffas för att diskutera oklarheter och göra avstämningar i ett aktuellt ärende.

Besöksinstitutet infördes ursprungligen år 1978 som ett smidigt och informellt komplement till revisionsinstitutet (prop. 1977/78:131 s. 254).

Redan i förarbetena till besöksinstitutet framhölls att den omständigheten att det saknades bestämmelser om besök inte hindrade att tjänstemän och skattskyldiga träffades för att reda ut oklarheter i ett aktuellt ärende utan att det snarare var önskvärt att sådana besök kom till stånd. Skälet till regleringen var alltså inte att frivilliga besök kräver författningsstöd. Det som motiverade en reglering var i stället att det inom skatteförvaltningen fanns en osäkerhet om huruvida det var tillåtet att använda frivilliga besök för att reda ut oklarheter i ett ärende (prop. 1977/78:131 s. 149–153, 158–160 och 247–256). I dag är förhållandena annorlunda och bestämmelser om frivilliga besök framstår därför som onödigt och förvirrande i den meningen att det kan uppfattas som oklart huruvida frivilliga besök som inte omfattas av bestämmelserna är tillåtna.

Om köparen uppger att ett visst arbete verkligen har utförts, kan Skatteverket redan med dagens regler kräva att köparen styrker sin rätt till skattereduktion. Ett sätt att göra detta kan vara genom ett besök på frivillig basis. Det behövs inga särskilda regler om besök som genomförs i samråd. Följden av att inte kunna styrka att ett arbete som ger rätt till husavdrag har utförts är att skattereduktion inte ges. Om en utförarens rätt till utbetalning inte kan styrkas innebär det i praktiken att inte heller köparens rätt till skattereduktion är styrkt. En köpare som vill ha skattereduktion för husarbete har således ett starkt eget intresse av att det kan påvisas att reduktionsgrundande arbete har utförts. Det framstår mot denna bakgrund inte som meningsfullt med särskilda regler om kontroll på plats.

4.7 Utbetalning till utföraren ska ske till ett konto

Förslag: Utbetalning till utförare ska ske till ett konto som tillhör utföraren. Möjligheten för utförare att få utbetalning på annat sätt slopas.

Bedömning: Utbetalning till utförare bör inte ske till utförarens skattekonto.

Skälen för förslaget och bedömningen: Skatteverket har i sin rapport om uppföljning och utvärdering av fakturamodellen föreslagit dels att en utbetalning till en utförare alltid ska göras till ett konto, dels att kontot ska tillhöra utföraren.

Utbetalning sker i dag till ett bank- eller kreditmarknadsföretagskonto som har anmälts till Skatteverket eller, om något sådant konto inte finns anmält, på annat sätt. Utbetalning via konto medför hanteringsvinster för både Skatteverket och utförarna. Under 2012 betalade Skatteverket ut ca 474 miljoner kronor via ca 26 000 utbetalningsavier till ca 7 000 företag som inte anmält ett konto till Skatteverket, motsvarande 3,7 procent av de totala utbetalningarna.

Det finns i dag inget krav på att det konto som anmäls tillhör utföraren. En utförare kan således välja att destinera en eller flera utbetalningar till någon annans konto. Denna möjlighet kan i och för sig vara en fördel för

utförare med skulder att betala och utbetalningar för husarbete att vänta men det gör samtidigt också systemet känsligare för bedrägliga förfaranden. Lagstiftningen bör ändras så att utbetalningar till konto alltid sker till ett konto som tillhör utföraren. Att enbart göra utbetalningar till konto innebär ökad spårbarhet och minskar känsligheten för bedrägliga förfaranden ytterligare. Möjligheten att få pengar utbetalda via utbetalningsavi bör därför slopas. Det finns därmed inte längre behov av ett förbud mot att överklaga beslut om sättet för utbetalning. När förbudet slopats innehåller överklagandebestämmelsen i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete ingen avvikelse i förhållande till vad som gäller i fråga om överklagande enligt den allmänna regeln om domstolsprövning av förvaltningsbeslut i 22 a § förvaltningslagen (1986:223). Den särskilda överklagandebestämmelsen i lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete kan därför slopas i sin helhet.

Det har ibland framförts att utbetalningar borde ske till utförarens skattekonto. Regeringen tog i samband med fakturamodellens införande ställning mot en sådan ordning (prop. 2008/09:77 s. 43). Bland annat anfördes att utbetalningen inte borde bli föremål för ränteberäkning på skattekontot och att det skulle krävas en stor ändring av skattekontosystemet för att undanta en post från ränteberäkning.

Att använda skattekontot för utbetalningar till Skatteverket skulle innebära att ett antal av skatteförfarandelagens bestämmelser kring skattekonton skulle behöva tillämpas på förfarandet. Det skulle också innebära att man skulle behöva skapa och administrera nya skattekonton för utländska företag som vill ha en utbetalning till konto men som inte redan har ett skattekonto eller att särskilda undantagsregler skulle behöva införas för dessa företag.

Mot den nu angivna bakgrunden bör utbetalningar till konto inte ske till utförarens skattekonto.

4.8 Betalningssäkring och jämställande av återbetalningsskuld med skatteskuld

Förslag: Betalningssäkring ska kunna ske för att säkerställa återbetalning enligt lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete.

Bedömning: Skulder avseende återbetalning bör inte jämföras med skatteskulder enligt skatteförfarandelagen (2011:1244).

Skälen för förslaget och bedömningen: Under 2012 beslutade Skatteverket om återbetalning av utbetalda medel i 6 895 fall till ett sammanlagt belopp om 116 miljoner kronor. Under 2011 beslutades om återbetalning av 132,9 miljoner kronor.

Det görs ibland gällande att skulder avseende återbetalning borde jämföras med skatteskulder enligt skatteförfarandelagen (2011:1244), bl.a. i fråga om godkännande för F-skatt och återkallelse av sådant godkännande och indrivning.

De medel som utbetalas till utföraren enligt lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete utgör inte skatt. Köparen tillgodoräknas dock preliminär skattereduktion med ett belopp motsvarande den utbetalning som Skatteverket beslutat om och den slutliga skattereduktionen uppgår till belopp motsvarande den preliminära skattereduktionen. Det utbetalda beloppet har således en konkret koppling till köparens beskattning, vilket bl.a. är skälet till att köparen har rätt att överklaga ett beslut om vägrad utbetalning. Om en återbetalning av ett felaktigt utbetalt belopp inte görs i rätt tid kan det därför i och för sig finnas skäl att behandla en återbetalningsskuld på samma sätt som en förfallen obetald skattefordran. Det behöver dock i ett återbetalningsfall inte finnas någon koppling över huvud taget mellan en påstådd köpare och den som är återbetalningsskyldig.

Även om utbetalningen och den preliminära skattereduktionen har ett nära samband med den slutliga skattereduktionen har regeringen vid fakturamodellens införande betonat att utbetalningsförfarandet är ett administrativt beslut som hanteras i särskild ordning och att tillgodoräkandet av preliminär skattereduktion inte är ett beskattningsbeslut (prop. 2008/09:77 s. 43 och 59).

En näringsidkare som missköter betalning av skatter och avgifter riskerar att inte få ett godkännande för F-skatt eller att få ett redan lämnat godkännande för F-skatt återkallat. Det kan i och för sig tyckas vara rimligt att motsvarande gäller den som missköter återbetalningar av felaktiga utbetalningar inom fakturamodellen.

Det kan diskuteras om redan det faktum att utbetalningar har begärts felaktigt borde kunna utgöra hinder för godkännande för F-skatt. Som regeringen konstaterade i samband med fakturamodellens införande (prop. 2008/09:77 s. 58) kan återkallelse enligt gällande regelverk inte ske enbart av det skälet att en person begär ersättningar eller bidrag på felaktiga grunder. Det framstår inte som motiverat att införa en särskild återkallelsegrund för situationer när felaktiga utbetalningar för husarbeten begärs från Skatteverket när motsvarande inte gäller beträffande andra ersättningar eller bidrag som begärs felaktigt.

Huruvida det borde finnas en mer generell återkallelsegrund som tar sikte på felaktigt erhållna ersättningar och bidrag i allmänhet är en fråga som inte ryms inom ramen för detta lagstiftningsarbete. Det bör dock framhållas att F-skatt i första hand är ett sätt att betala preliminär skatt. Reglerna om återkallelse av godkännande för F-skatt är inte avsedda att utgöra ett substitut för reglerna om näringsförbud.

Ett skäl som har anförts för att återbetalningsbeloppet ska jämföras med en skattefordran när det gäller reglerna om indrivning är att det skulle underlätta internationell handräckning. De avtal som Sverige har träffat om handräckning avseende skatt torde dock inte bli tillämpliga på en fordran som avser något annat än skatt bara för att Sveriges ensidigt jämför en sådan fordran med en skattefordran.

Som nämnts i avsnitt 2.2 gäller ett beslut om återbetalning inte omedelbart och får verkställas först sedan det vunnit laga kraft. Det finns mot denna bakgrund ett uttalat behov av ett rättsmedel som kan förhindra att den återbetalningsskyldige gör sig av med tillgångar eller på annat sätt undandrar sig betalning under processens gång. För att öka möjligheterna att säkra det allmännas fordringar på återbetalningar föreslås därför att

det ska finnas möjlighet till betalningssäkring för att säkerställa återbetalning enligt lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete. Beslut om betalningssäkring som rör återbetalning ska precis som betalningssäkringsbeslut i övrigt vara omedelbart verkställbara, till skillnad från andra beslut enligt lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete.

4.9 Anpassning av kommuniseringsbestämmelsen till det nya skatteförfarandet

Förslag: Ett ärende ska inte få avgöras till nackdel för utföraren och annan mottagare som fått en felaktig utbetalning utan att denne har fått tillfälle att yttra sig i ärendet. Om det är uppenbart obehövligt, behöver den som ärendet gäller inte få tillfälle att yttra sig.

Skälen för förslaget: Som beskrivits i avsnitt 2.2 ska utföraren och annan mottagare som fått en felaktig utbetalning ges tillfälle att yttra sig innan ärendet avgörs, om det inte är onödigt. Detta regleras i 21 § lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete. I fråga om rätten att få del av uppgifter som har tillförts ärendet genom någon annan och att få tillfälle att yttra sig över dem hänvisar paragrafen till 17 § förvaltningslagen (1986:223). 21 § lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete är utformad med 3 kap. 2 § taxeringslagen (1990:324) och 14 kap. 1 § skattebetalningslagen (1997:483) som förebilder. Dessa båda paragrafer har ersatts av 40 kap. 2 och 3 §§ skatteförfarandelagen. Förutom vissa ändrade formuleringar har hänvisningen till 17 § förvaltningslagen ersatts med en uppräknig av de relevanta delarna av den paragrafen.

Lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete bör i nu aktuellt avseende ges en motsvarande utformning som skatteförfarandelagen.

4.10 Ombud för utföraren kan begära utbetalning från Skatteverket

Förslag: Bestämmelsen om utförarens begäran om utbetalning från Skatteverket förtydligas så att det framgår att ett ombud är en sådan behörig ställföreträdare för utföraren som kan begära utbetalning.

Skälen för förslaget: Enligt 8 § lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete ska en begäran om utbetalning från Skatteverket vara egenhändigt underskriven av utföraren eller av den som är behörig ställföreträdare för utföraren. I avsnitt 4.4 har föreslagits att kravet på att ansökan ska vara egenhändigt underskriven ändras till ett krav på att den ska vara undertecknad.

En behörig ställföreträdare kan t.ex. vara den som är förmyndare, förvaltare eller god man eller den som är firmatecknare för ett bolag. Det

har i rättstillämpningen funnits en viss osäkerhet om ett ombud omfattas av begreppet behörig ställföreträdare i 8 §. Det måste anses ligga i sakens natur att ett av utföraren befullmäktigat ombud har behörighet som ställföreträdare för utföraren i det avseendet men för att undanröja eventuella tveksamheter bör detta även komma till uttryck i lagtexten.

4.11 Förtydligande av förhållandet mellan köparens betalning och Skatteverkets utbetalning

Förslag: Regeln om storleken på Skatteverkets utbetalning till utföraren förtydligas så att det framgår att denna inte påverkas av eventuella ytterligare betalningar som köparen gör efter att utföraren har begärt utbetalning.

Skälen för förslaget: Om Skatteverket avslår en begäran om utbetalning till en utförare kan avslagsbeslutet överklagas till allmän förvaltningsdomstol av såväl utföraren som köparen. Kammarrätten i Jönköping har prövat frågan om utbetalning efter överklagande i en situation där köparen själv betalat mellanskillnaden till utföraren efter att Skatteverket avslagit en begäran om utbetalning.

Skatteverket hade avslagit en begäran om utbetalning med motiveringen att köparens äganderätt till den aktuella fastigheten inte hade styrkts. I ett nytt beslut med anledning av en begäran om omprövning från köparen vidhöll Skatteverket sitt avslag. Verket konstaterade i beslutet att köparen betalat hela arbetskostnaden och hänvisade till 7 § lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete, i vilken anges att utbetalningen får uppgå till ett belopp som motsvarar mellanskillnaden mellan den debiterade ersättningen för hushållsarbetet inklusive mervärdesskatt och köparens faktiska betalning för arbetet till utföraren, dock högst till samma belopp som köparen har betalat.

Sedan köparen överklagat Skatteverkets beslut fann Förvaltningsrätten i Linköping i likhet med Skatteverket att köparens äganderätt inte var styrkt (dom den 6 februari 2013 i mål nr 7551-12). Rätten uttalade att även om köparen skulle betraktas som ägare kunde skattereduktion inte medges då han betalat hela beloppet till utföraren.

Kammarrätten ansåg att det framstod som sannolikt att köparen ägde byggnaden i fråga (dom den 20 juni 2013 i mål nr 880-13). Domstolen fann vidare att det fanns skäl att bortse från köparens ytterligare betalning vid prövningen av om preliminär skattereduktion kunde medges. Detta med hänvisning till att betalningen skedde först efter att Skatteverket avslagit begäran om utbetalning, att betalningen framtvingsats av avslagsbeslutet och att kammarrätten kommit fram till att avslagsbeslutet grundats på felaktiga förutsättningar.⁷

Högsta förvaltningsdomstolen har den 4 september 2013 meddelat prövningstillstånd (mål nr 5054-13).

⁷ I dom den 5 juli 2013 i mål nr 691-13 har Kammarrätten i Jönköping på motsvarande sätt ansett att en kunds kompletterande betalning till ett factoringbolag inte utgjort hinder för utbetalning från Skatteverket.

Av 6 § lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete framgår att om en köpare inte har betalat hela utgiften för hushållsarbetet, får en utförare begära utbetalning från Skatteverket. I 7 § första stycket samma lag anges att utbetalningen får uppgå till ett belopp som motsvarar mellanskillnaden mellan den debiterade ersättningen för hushållsarbetet inklusive mervärdesskatt och köparens faktiska betalning för arbetet till utföraren, dock högst till samma belopp som köparen har betalat. Uttrycket ”köparens faktiska betalning” syftar tillbaka på den betalning som anges i 6 §. Att i stället tolka uttrycket som att det syftar även på ytterligare betalningar för samma arbete skulle innebära att rätten att överklaga skulle bli illusorisk i situationer där en överprövning drar ut på tiden och köparen medan processen pågår vill kompensera utföraren för det belopp som Skatteverket vägrat betala ut. Detta är givetvis inte avsikten.

För att undanröja missförstånd bör lydelsen av 7 § förtydligas så att den inte felaktigt tolkas som att den utgör hinder för utbetalning från Skatteverket om köparen gjort ytterligare betalningar till utföraren efter dennes begäran om utbetalning. Detta sker lämpligen genom att ”köparens faktiska betalning” ändras till ”köparens faktiska betalning enligt 6 §”.

Det ska i sammanhanget poängteras att eventuella tillkommande betalningar från köparen till utföraren avseende arbete för vilket utföraren redan begärt utbetalning, liksom återbetalning av sådana betalningar om begäran om utbetalning senare beviljas, helt och hållet är en avtalsfråga som får regleras mellan köpare och utförare.

4.12 Förtydligande av närståenderegeln

Förslag: Bestämmelsen om att hushållsarbetet inte får utföras av den som begär skattereduktion eller av en närstående till denne förtydligas så att det är otvetydigt att bestämmelsen syftar på en fysisk person som rent faktiskt utför det aktuella arbetet.

Skälen för förslaget: Enligt 67 kap. 15 § andra stycket inkomstskattelagen (1999:1229) får hushållsarbetet inte utföras av den som begär skattereduktion eller av en närstående till denne.

Tidigare gällde att hushållsarbetet inte fick utföras av den skattskyldige, av en närstående eller av ett företag i vilket den skattskyldige eller en närstående till denne, direkt eller indirekt, genom en ägarandel eller på annat sätt hade ett väsentligt inflytande.⁸ I samband med fakturamodellens införande slopades förbudet mot att anlita eget eller närstående företag.

Förbudet mot att tillgodoräkna sig skattereduktion för eget eller närståendes arbete tar sikte på den fysiska person som utför själva arbetet (se prop. 2006/07:94 s. 48 och 2008/09:77 s. 80 f). Fråga har uppkommit huruvida detta förhållande har kommit till ett tillräckligt klart uttryck i lagtexten. Det har gjorts gällande att bestämmelsen skulle kunna läsas

⁸ 5 § i den upphävda lagen (2007:346) om skattereduktion för hushållsarbete.

som att den person som åsyftas som utförande arbetet är utföraren, dvs. näringsidkaren, och inte en fysisk person som rent faktiskt utför det aktuella arbetet. Detta trots att uttrycket ”utförare” över huvud taget inte används i 67 kap. 15 § inkomstskattelagen. Det finns mot denna bakgrund anledning att förtydliga lagtexten så att risken för felaktiga tolkningar av detta slag undanröjs. Förslaget är att det i bestämmelsen ska föreskrivas att en fysisk person som utför hushållsarbetet inte får vara den som begär skattereduktion eller en närstående till denne.

4.13 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: Lagändringarna träder i kraft den 1 januari 2015. Det utökade uppgiftslämnandet vid begäran om utbetalning, att begäran om utbetalning bara kan ske elektroniskt och att beslutad utbetalning bara kan ske till ett konto som tillhör utföraren tillämpas på begäran om utbetalning som avser arbete som har betalats av köparen efter den 31 december 2014. Bestämmelserna om betalningssäkring tillämpas på ansökan om betalningssäkring som görs efter den 31 december 2014.

Skälen för förslaget: De föreslagna ändringarna innebär bl.a. ett krav på ökat uppgiftslämnande. Skatteverket måste ges tid att anpassa sina system och rutiner till detta. Även utförare kan behöva tid för anpassningar. Lagändringarna bör mot denna bakgrund träda i kraft den 1 januari 2015.

Det utökade uppgiftslämnandet vid begäran om utbetalning bör tillämpas på begäran om utbetalning som avser arbete som har betalats av köparen efter den 31 december 2014 och där den preliminära skattereduktionen således ska hänföras till beskattningsåret 2015 eller senare beskattningsår. Att begäran om utbetalning bara kan ske elektroniskt och att beslutad utbetalning inte kan ske på något annat sätt än till ett konto som tillhör utföraren bör också tillämpas i fråga om begäran om utbetalning som avser arbete som har betalats av köparen efter den 31 december 2014.

Möjligheten att tillämpa bestämmelserna om betalningssäkring på återbetalning bör gälla i fråga om ansökan om betalningssäkring som görs efter den 31 december 2014. Eftersom det är ansökan om betalningssäkring som är avgörande kommer ansökan att kunna göras även beträffande sådan återbetalning som har beslutats eller annars aktualiserats (som framgår av 46 kap. 7 § skatteförfarandelagen får betalningssäkring ske för en inte fastställd betalningsskyldighet om det är sannolikt att skyldigheten kommer att fastställas) före den 1 januari 2015.

5 Konsekvensanalys

Offentligfinansiella konsekvenser

Förslagen i promemorian innebär inte några förändringar av skattereduktionen för RUT- och ROT-arbeten och har därför inte någon påverkan på de offentliga finanserna.

Konsekvenser för företagen

Det ökade uppgiftslämnandet innebär en ökning av den administrativa bördan för de företag som utför RUT- och ROT-arbeten. Tidsåtgången för de tillkommande momenten kan beräknas till i genomsnitt en minut per köp medan kostnaderna kan beräknas till ca fem kronor per köp. Till viss del torde dock denna ökning kompenseras av en minskad börda i form av att det ökade uppgiftslämnandet leder till att utförarna får färre förfrågningar från Skatteverket om kompletterande information att hantera. Även slopandet av möjligheten att lämna begäran om utbetalning i pappersform medför en minskning av den administrativa bördan för utförarna eftersom det minskar antalet fel i uppgiftslämnandet. Det är dock svårt att beräkna storleken på dessa minskningar. För utförare som i dag inte har den utrustning som behövs för att lämna begäran elektroniskt innebär förslaget en viss ökning av kostnaderna för anskaffande av sådan utrustning eller anlitanande av ett ombud.

Det ökade uppgiftslämnandet ger Skatteverket ett fylligare underlag för urval av vilka utförare som ska kontrolleras närmare. Detta förväntas leda till minskad förekomst av fusk och missbruk, vilket förbättrar konkurrensen i branschen.

Möjligheten att tillgripa betalningssäkring för att säkerställa återbetalning enligt (2009:194) lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete är en ingripande åtgärd mot de företag mot vilka en sådan tvångsåtgärd kan bli aktuell. Betalningssäkring torde dock endast bli aktuellt i ett fåtal fall, bl.a. eftersom betalningsskyldigheten måste avse ett betydande belopp. Det ska även framhållas att en betalningssäkringsåtgärd alltid ska vara proportionerlig.

Förslaget att förtydliga att Skatteverkets utbetalning till utföraren inte påverkas av eventuella ytterligare betalningar som köparen gör efter att utbetalning har begärts liksom förslaget att förtydliga av närståenderegeln undanröjer eventuell osäkerhet beträffande dessa regler och bidrar därmed till en ökad förutsägbarhet.

Konsekvenser för köparna

Förslagen i promemorian har ingen påverkan på köparnas slutliga eller preliminära skattereduktion eller den utbetalning till utförarna som ligger till grund för den preliminära skattereduktionen.

Förslaget att förtydliga att Skatteverkets utbetalning till utföraren inte påverkas av eventuella ytterligare betalningar som köparen gör efter att utbetalning har begärts liksom förslaget att förtydliga av närståenderegeln undanröjer eventuell osäkerhet beträffande dessa regler och bidrar därmed till en ökad förutsägbarhet.

Konsekvenser för Skatteverket

Förslagen i promemorian innebär kostnader för Skatteverket för anpassning av system, informationsinsatser, m.m. Dessa kostnader har beräknats till engångskostnader om 14 miljoner kronor och därefter ökade förvaltningskostnader om 3,5 miljoner kronor per år. Förslagen innebär bl.a. att alla ärenden kommer att ske genom elektroniskt förfarande. Detta effektiviserar ärendehantering och tillkommande kostnader ska därför rymmas inom ram.

Konsekvenser för de allmänna förvaltningsdomstolarna

Förslaget att utvidga institutet betalningssäkring till att omfatta även fordringar på återbetalning enligt lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete kan antas medföra en viss ökning av antalet mål om betalningssäkring. Ökningens storlek är dock beroende av flera olika faktorer och därför svår att beräkna. Betalningssäkring torde dock endast bli aktuellt i ett fåtal fall. Förslagen om förtydliganden av vissa bestämmelser och ökat uppgiftslämnande i samband med begäran om utbetalning kan antas leda till en minskning av antalet mål om utbetalning till utförare och skattereduktion för köpare. Sammantaget bedöms förslagen inte innebära en ökning av de allmänna förvaltningsdomstolarnas arbetsbörda.

6 Författningskommentar

6.1 Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

67 kap

15 §

Ändringen utgör inte någon förändring i sak utan är endast ett förtydligande av att den som utför arbetet syftar på en fysisk person som rent faktiskt utför det aktuella arbetet och inte på själva näringsidkaren som tillhandahåller tjänsten i fråga.

6.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

7 §

Ändringen i *första stycket* utgör inte någon förändring i sak. Det är endast ett förtydligande av att den faktiska betalning från köparen som åsyftas i paragrafen och som är avgörande för storleken på en utbetalning från Skatteverket är den betalning som avses i 6 §. Det är således fråga om en betalning som skett före den tidpunkt då utföraren begär utbetalning. Eventuella ytterligare betalningar från köparen till utföraren för det

aktuella arbetet efter denna tidpunkt påverkar inte utförarens rätt till utbetalning.

Eventuell återbetalning till köparen av sådana ytterligare utbetalningar efter att Skatteverket eller, efter överklagande, allmän förvaltningsdomstol väl beslutat om utbetalning får regleras mellan köpare och utförare.

8 §

Ändringen i *andra stycket* innebär att begäran om utbetalning enbart kan lämnas i elektronisk form. Det finns ingen möjlighet till dispens att lämna begäran i annan form. Som en följd av ändringen i andra stycket ändras även *tredje stycket*. Kravet på undertecknande är till skillnad från det tidigare kravet på egenhändig underskrift inte bundet till pappersform. Tredje stycket ändras även så att det uttryckligen anges att ett ombud kan underteckna en begäran om utbetalning.

9 §

Ändringen i *tredje punkten* innebär att antalet uppgifter som ska lämnas i en begäran om utbetalning utökas. Begäran ska även innehålla debiterad ersättning för material och debiterad ersättning för annat än hushållsarbete och material. I den sistnämnda posten ryms t.ex. kostnader för resor och maskinkostnader och eventuell administrativ avgift för utförarens hantering av begäran om utbetalning.

I en ny *fjärde punkt* anges att begäran ska innehålla uppgifter om vad hushållsarbetet avsett och antalet arbetade timmar. Det ankommer på Skatteverket att i verkställighetsföreskrifter ange den närmare indelningen av olika typer av hushållsarbeten.

12 §

Ändringarna i paragrafen innebär att utbetalning alltid ska ske till ett bank- eller kreditmarknadsföretagskonto som tillhör utföraren. Har utföraren inte anmält ett sådant konto är utbetalning således inte möjlig.

21 §

Ändringarna i paragrafen innebär att bestämmelserna om kommunikering anpassas till det nya skatteförfarandet. Ändringarna är utformade med 40 kap. 2 och 3 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244) som förebilder.

Med att den som ärendet gäller inte behöver få tillfälle att yttra sig om det är uppenbart obehövligt avses en situation när beslutet är av så självklar karaktär att ett yttrande från den enskilde inte skulle kunna medföra ett bättre beslutsunderlag (se prop. 1989/90:74 s. 395).

Andra och tredje styckena motsvarar i huvudsak 17 § första stycket förvaltningslagen (1986:223).

Fjärde stycket motsvarar 17 § tredje stycket förvaltningslagen.

23 §

Det nya *tredje stycket* innebär att bestämmelserna om betalningssäkring i 46 kap. 1–7 och 9–22 §§, 68 kap. 1 §, 69 kap. 13–18 §§ och 71 kap. 1 § skatteförfarandelagen (2011:1244) är tillämpliga på återbetalningar.

Bestämmelser om överklagande av förvaltningsrättens beslut finns i 33 § förvaltningsprocesslagen (1971:291).

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna

Det utökade uppgiftslämnandet vid begäran om utbetalning enligt 9 § tillämpas i fråga om begäran om utbetalning som avser arbete som har betalats av köparen efter den 31 december 2014, dvs. arbeten där den preliminära skattereduktionen således ska hänföras till beskattningsåret 2015 eller senare. Detsamma gäller den nya lydelsen av 8 § som reglerar att begäran om utbetalning endast kan lämnas elektroniskt samt den nya lydelsen av 12 § som reglerar att utbetalning endast kan ske till ett bank- eller kreditmarknadsföretagskonto som tillhör utföraren. Möjligheten enligt 23 § att tillämpa bestämmelserna om betalningssäkring på återbetalning gäller för ansökan om betalningssäkring som görs efter den 31 december 2014. Det gäller även om ett beslut om återbetalning har fattats eller annars aktualiserats (betalningssäkring kan i vissa fall ske för en inte fastställd betalningsskyldighet) före den 1 januari 2015. De upphävda 10 och 24 §§ tillämpas på begäran om utbetalning som avser arbete som har betalats av köparen före ikraftträdandet.

6.3 Förslaget till förordning om ändring i förordningen (2009:201) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

4 §

Paragrafen, som är ny, är ett bemyndigande till Skatteverket att meddela föreskrifter om verkställigheten av lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete och föreskrifter om verkställigheten av denna förordning.

Verkställighetsföreskrifter som kan bli aktuella att meddela med stöd av bemyndigandet är föreskrifter om indelningen av RUT- och ROT-arbeten i olika typer av arbeten (se avsnitt 4.1) och föreskrifter om lämnande av elektronisk begäran om utbetalning (se avsnitt 4.4).